

Statens forurensningstilsyn

Postboks 8100 Dep

0032 Oslo

Oslo, 14/08/2006

Klage på utslippstillatelse til ENIs boring av letebrønnene 7122/7-4 og 7122/7-5 på Goliat i PL229

Vi viser til SFTs vedtak datert 05.07.06 om utslippstillatelse for boring av letebrønn 7122/7-4 og 7122/7-5 (PL229). Klagefristen er satt til fem uker fra mottak av brev (10.07.06), og er således 14.08.06. Herved vedlegges klagen fra Natur og Ungdom (NU) og Bellona.

De planlagte leteboringene i PL229 frarådes i samtlige miljøfaglige etaters vurderinger som ble gjort da Barentshavet ble åpnet for letevirksomhet i 1989 og igjen da PL229 ble tildelt i 1997. Området ble også definert som særlig sårbart i St. meld. nr. 8 (2005-2006), der det ikke tilrådes ny letevirksomhet i området. NU og Bellona mener at det på grunn av en rekke miljøhensyn ikke bør gis tillatelse til leteboring i Barentshavet. Når regjeringen likevel åpner for noe petroleumsaktivitet i Barentshavet med løfter om å gå forsiktig fram, krever vi at det ikke gis tillatelse til leteboringer som ikke oppfyller kravet til null utslipp, og som foregår i særskilt sårbare områder. ENI bør ikke gis tillatelse til leteboring i Barentshavet fordi søknaden ikke innebærer null utslipp til sjø og fordi oljevernberedskapen er for dårlig i det aktuelle havområdet.

Med vennlig hilsen

For Bellona

For Natur og Ungdom

Maria Fossheim

Fagmedarbeider, miljø i nordområdene

Elisabeth Sæther

Fagmedarbeider, olje

Klage på utslippstillatelse til ENIs boring av letebrønnene 7122/7-4 og 7122/7-5 på Goliat i PL229

1. Oppsettende virkning	2
2. Utslippstillatelsen	2
2.1 Null utslipp.....	3
2.2 Topphull	4
2.3 Doble fysiske barrierer	4
2.4 Kjemikalietester	4
3. Miljørettet risiko- og beredskapsanalyse.....	5
3.1 Sammenligning med ENIs tidligere letebrønn 7122/7-1 (Goliat) i PL229	5
3.2 Miljørisikoanalysen (MIRA) faktorisert	6
3.3 Sammenligning med Statoils letebrønn 7122/6-2 (Tornerose) i PL110	6
4. Oljevernberedskapen.....	8
4.1 Mekanisk oljevernberedskap.....	8
4.2 Nærhet til kysten	9
4.3 Ising og mørkeforhold.....	9
5. Konklusjon.....	10
Referanser	11

1. Oppsettende virkning

Natur og Ungdom (NU) og Bellona ber om at vedtaket gis oppsettende virkning i samsvar med forvaltningsloven § 42, hvoretter underinstansen, klageinstansen eller annet overordnet organ kan beslutte at "vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort."

Klagen bør gis oppsettende virkning på bakgrunn av at leteboringene skal finne sted svært nært land, i et område som er definert som særlig sårbart. Vi mener at ENI har justert sin miljørisikoanalyse slik at områdets sårbarhet overhodet ikke blir tatt hensyn til. NU og Bellona mener at disse justeringene er alvorlig "talltriksing" og ber om at Miljøverndepartementet gransker bakgrunnen for disse beskyldningene før man eventuelt opprettholder SFTs utslippstillatelse. Vi er klar over at vi kommer med særdeles alvorlige beskyldninger, men mener at vi har gode argumenter for å hevde at ENI har gått alt for langt i å justere miljørisikoanalysen etter eget forgodtbefinnende. Vi hevder dessuten at dette trolig er vanlig praksis hos oljeselskapene, noe som setter store spørsmålstegn ved selve miljørisikoanalysens karakter.

NU og Bellona viser også til at saken reiser en rekke prinsipielle spørsmål både når det gjelder spørsmålet om den framtidige oljevirkksomheten i Barentshavet, og organisasjonenes rett til å få en reell klagebehandling av de innvendingene en har mot de konkrete boringene. Vi vil i denne forbindelse vise til at NU og Bellonas klage på leteboringen på Goliat-feltet høsten 2005 ble gitt oppsettende virkning med den begrunnelse at Miljøverndepartementet ønsket å sikre en reell klageadgang (jf brev fra MD til partene i saken av 20.10.2005). Etter vårt skjønn bør det være like viktig å sikre en reell behandling av klagen på tillatelsen til ENIs boring i PL229, hvilket tilsier at det også i den foreliggende saken bør gis oppsettende virkning. Det kan blant annet nevnes at behandlingen av ENIs utslippssøknad vil gi føringer for hvordan kravet om null utslipp i Barentshavet skal tolkes i etterkant av forvaltningsplanen (St. meld. nr. 8 2005-2006). Det er flere definisjoner som omhandler kravet om null utslipp, og det er betydelig uklarhet knyttet til hva som konkret skal legges i begrepet null utslipp.

2. Utslippstillatelsen

Da Barentshavet Syd i 1997 ble åpnet gjennom Barentshavprosjektet, var dette en overkjøring av de anbefalinger gitt av SFT, Direktoratet for Naturforvaltning og Norsk Polarinstitut. I den koordinerte anbefalingen på Barentshavprosjektet fra nevnte etater bes det om at de områder som i St. meld. nr. 40 (1988-99) beskrives som *kystsonen* og *egg- og larvesonen* unntas tildeling (SFT 26.09.96). Den nevnte Stortingsmeldinga beskriver Kystsonen på følgende måte: "*Kystsonen kan beskrives som et 20-50 km bredt belte langs kysten av Troms og Finnmark.*" Området Finnmark Øst er videre vurdert i gruppen av *områder som ikke anbefales tildelt*.

I samme koordinerte anbefaling skriver SFT at det ikke bør åpnes for oljevirkksomhet nærmere land enn tilsvarende en minste drivtid på 2 døgn, gjennomsnittlig 40 nm fra kysten. Ved en eventuell boring av de omsøkte brønnene vil minste drivtid ved en oljeulykke være 29 og 36 timer (DNV 2006b). Vi vil også minne om at SFT stanset et planlagt boreprogram i 2000 i PL229, da det ikke oppfylte tilstrekkelig krav til oljevernberedskap (SFT 19.07.00).

I St. meld. nr. 8 (2005-2006) – Forvaltningsplanen, som Regjeringen la fram i mars, er områdene fra kysten ut til 50 km definert som ”*særlig verdifulle og sårbare områder som krever særskilt aktsomhet*”.

Det er svært alvorlig når sterke og samstemte signaler fra miljøfaglige etater overkjøres. Både frarådsninger mot virksomhet og stadfestingene av kystområdene som særlig sårbare, følges ikke opp med handling. NU og Bellona mener det er alvorlig å ignorere anbefalte miljøhensyn, og ser derfor på det som høyst uforsvarlig å gi ENI tillatelse til å gjennomføre planlagt boreprogram i PL229.

2.1 Null utslipp

2.1.1 Søknadsprosessen

Det har i etterkant av at utslippstillatelsen ble innvilget kommet fram at ENI har sendt inn en ekstra søknad angående tillatelse til utslipp (som følge av brønntesting) etter at den opprinnelige søknaden ble levert. NU og Bellona har ikke blitt underrettet om dette, og ser det som en svikt fra SFTs side. Skal uavhengige organisasjoner ha en reell mulighet til å delta i de formelle prosessene rundt leteboringer på norsk sokkel er vi avhengige av at SFT fungerer som en informasjonsformidler. Vi antar at det har skjedd en misforståelse og ser det som en selvfølge at lignende situasjoner ikke oppstår i fremtiden.

2.1.2 Utslipp til sjø

NU og Bellona ser det som et brudd på nullutslippskravet å la ENI slippe ut omsøkte kjemikalier under de aktuelle leteboringer. I St. meld. nr. 38 (2003-2004) hvor de spesifikke nullutslippskravene for Lofoten-Barentshavet ble fastslått står det eksplisitt at unntaket for nullutslippskravet kun er gjeldende for virksomhet i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt (St. meld. nr. 38 2003-2004: kap 2.3.4). Dette er absolutt ikke tilfelle for det aktuelle området som er definert som særlig sårbart i St. meld. nr. 8 (2005-2006).

SFT skriver i sin begrunnelse for tillatelsen til utslipp i gul og grønn kategori at det ikke er påvist noen skade ved tidligere leteboringer (SFT 05.07.06: 14). Da blokken 7122/7 ble tildelt var det på tross av samtlige miljøfaglige myndigheters tilrådninger. I den koordinerte anbefalingen på Barentshavprosjektet fra SFT, Direktoratet for Naturforvaltning og Norsk Polarinstitut bes det om at de områder som i St. meld. nr. 40 (1988-99) beskrives som *kystsonen* og *egg- og larvesonen* unntas tildeling (SFT 26.09.96). Den nevnte Stortingsmelding beskriver Kystsonen på følgende måte: ”*Kystsonen kan beskrives som et 20-50 km bredt belte langs kysten av Troms og Finnmark.*” I St. meld. nr. 8 (2005-2006) – Forvaltningsplanen, som Regjeringen la fram i mars, er områdene fra kysten ut til 50 km definert som ”*særlig verdifulle og sårbare områder som krever særskilt aktsomhet*”. NU og Bellona mener derfor at utslippstillatelsen ikke er i tråd med forutsetningene for utslipp i Barentshavet, da området fra flere hold er vurdert som sårbart. **NU og Bellona krever at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avslår ENIs søknad om utslippstillatelse da den ikke er i tråd med kravet om null utslipp til sjø.**

2.2 Topphull

I følge ENIs søknad om utslippstillatelse planlegges utslippene ved de aktuelle leteboringene å overstige det som ble "satt opp" i ULB, som dannet grunnlaget for gjenåpningen av Barentshavet i 2003 (ENI 2006: 14, 15, OED 2003: 34). NU og Bellona har flere ganger bemerket dette, og vi finner det svært beklagelig at forutsetningene satt i denne sammendragsrapporten ikke blir fulgt opp. Vi ser på dette som alvorlig da det fra flere faginstanser har blitt hevdet at dokumentasjonen angående virkningene som følge av utslipp av borekaks fra topphullsseksjonen er mangelfull. Eksempelvis spesifiseres det i grunnlagsutredningen til ULB at *"hvor sårbare Lophelia-korallrevene er overfor forurensing, økte partikkelmengder i vannet eller substanser av forskjellig slag er så godt som ukjent. Det burde vært foretatt undersøkelser på hvordan korallene reagerer på substanser vi vet blir sluppet ut fra oljevirkksomheten og hvordan økte partikkelmengder fra bunntråling og oljevirkksomhet påvirker disse dyrene"* (HI og NP 2003). Norsk Polarinstitutt har på bakgrunn av dette kritisert at det i ULB står følgende om utslippene av borekaks, at *"virkningene på miljø ved utslipp av sediment ved brønnhullet er lite undersøkt, men vurderes av SINTEF i egen rapport normalt som lokale og konsekvensene vurderes som marginale"* (NP 01.10.03). NU og Bellona ser alvorlig på at det har vært et systematisk brudd med forutsetningene, og er bekymret for at denne praksisen skal videreføres. **NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avslår ENIs søknad om utslippstillatelse da den ikke er i tråd med forutsetningene for letevirkksomhet i ULB.**

2.3 Doble fysiske barrierer

ENI skriver i sin søknad at det alltid skal være to barrierer mot uhellutslipp. Dette innebærer imidlertid ikke at det er doble *fysiske* barrierer. Boringene i Barentshavet foregående år viste at det må være fysisk doble barrierer for å sikre at det ikke skjer ulykker. ENI skriver i sine kommentarer til høringsuttalelsen at det ikke er mulig med fysisk doble barrierer. Etter erfaringen som ble gjort vinteren 2004-2005 med tre uhellutslipp er det nødvendig med fysisk doble barrierer da det systemet som var på riggen "Eirik Raude" ikke var godt nok til å forhindre utslipp. Før det eventuelt kan gis tillatelse til boring må hele riggen gjennomgås for å sikre at det er doble barrierer. Hydraulikksystemet ved flytting av BOP på riggen må forbedres slik at det blir dobbel barriere. Etter hva vi kjenner til bruker man klassifiseringen grønn som en av to barrierer. Det må også være fysisk doble barrierer for grønne kjemikalier. **NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avslår ENIs søknad om utslippstillatelse inntil det kan garanteres at riggen har fysisk doble barrierer.**

2.4 Kjemikalietester

I forbindelse med utslipp fra petroleumsindustrien gjøres det kjemikalietester. Formålet med kjemikalietestene er å se hvilket skadepotensial kjemikaliene kan ha. På bakgrunn av testene klassifiseres kjemikaliene i grønn, gul, rød og svart kategori. NU og Bellona har ved flere anledninger gjort oppmerksom på at kjemikalietestingen som foretas i forbindelse med bruk av kjemikalier i Barentshavet ikke er relevante i forhold til de faktiske naturgitte forholdene i Barentshavet. Det faktum at nedbrytingsraten for kjemikaliene halveres per ti graders temperatursenking, gjør at kjemikaliene kan føre til større skade enn tidligere antatt. Effekten av utslipp er derfor ikke blitt målt selv om testing av kjemikaliene er blitt gjennomført. Det har også blitt innvendt mot disse testene at de gjennomføres på varmekjære organismer som ikke finnes i Barentshavet. Organismene det testes på er organismer som er laboratorietolerante, og er organismer som er forholdsvis hardføre. I St. meld nr. 8 (2005-2006) står det at *"Testene som ligger til grunn for klassifiseringen, er imidlertid ikke fullt ut tilpasset arktiske strøk, for eksempel*

gjennom valg av arter, slik at det er en viss usikkerhet knyttet til effektene også av disse kjemikalierne” (St. meld. nr. 8 2005-2006: 105). SFT gir NU og Bellona medhold i at det ikke testes på de mest relevante organismene, men ønsker ikke å utbedre testregimet for kjemikalier med hensyn til felles testregime gjennom OSPAR konvensjonen (SFT 05.07.06: 13). Videre sier SFT at dette kan betraktes som et kunnskapshull, men at de på grunnlag av dagens kunnskap ikke vil ta forholdene til betraktning.

NU og Bellona vil påpeke at effekten på det biologiske miljøet i Barentshavet som følge av kjemikalieutslipp er et svært omdiskutert tema. Vi ser på det som svært alvorlig at fagmyndigheter erkjenner at testingen av skadeomfanget ved utslipp av kjemikalier er mangelfullt uten å følge opp med krav eller forslag til forbedringer. Videre mener NU og Bellona at behovet for kunnskap om effekten som følge av utslipp av kjemikalier må være prioritert foran SFTs ønske om å opprettholde et felles internasjonalt testregime. **NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avviser ENIs søknad om utslippstillatelse til det er gjort kjemikaliestet som er tilpasset forholdene i Barentshavet.**

3. Miljørettet risiko- og beredskapsanalyse

3.1 Sammenligning med ENIs tidligere letebrønn 7122/7-1 (Goliat) i PL229

I 2000 søkte ENI om å få letebore i den samme utvinningslisensen, PL229. Letebrønn 7122/7-1 lå nord-nordvest for Hammerfest og om denne letebrønnen skrev SFT at *”brønn 7122/7-1 i PL229 (...) vil foregå i en avstand 60-75 km fra kysten og er planlagt gjennomført i tidsrommet oktober-januar”* (SFT 19.07.00). I sin vurdering av utslippstillatelsen påpekte SFT at *”for PL229 er miljørisikoen høy og bryter med gjeldende akseptkriterier på grunn av kort avstand til sårbare ressurser.”* I sin konklusjon avsto SFT derfor ENIs søknad med begrunnelsen at for *”brønn 7122/7-1, som er den mest sensitive leteoperasjonen ut fra et miljøsynspunkt, mener SFT at beredskapen basert på dagens teknologi ikke er i stand til å oppnå en effektivitet som medfører at selskapets akseptkriterier kan oppnås. (...) SFT kan derfor ikke tilrå at det gis samtykke til denne aktiviteten.”*

Det vil altså si at det samme selskapet, i samme tidsperiode, på en tilsvarende letebrønn, lengre fra land i følge MIRA gav en høy miljørisiko som resulterte i at akseptkriteriene ble brutt. Vi finner det derfor merkelig at dagens MIRA gitt to letebrønner (7722/7-4 og 7722/7-5) som ligger i den samme utvinningslisensen og nærmere land, gir en miljørisiko som er lav og som kommer godt under akseptkriteriene. Naturressursene har ikke endret seg siden 2000 og vi påpeker at akseptkriteriene ble brutt forut for beredskapsanalysen i 2000, mens de overhodet ikke brytes i 2006. Vi mistenker at årsaken til at årets boreoperasjoner gir lav miljørisiko skyldes justeringer i miljørisikoanalysen der MIRA alltid vil gi en lav risiko dersom man kalkulerer med tilstrekkelig lave tekniske faktorer (se neste avsnitt). **NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet avkrever SFT og ENI dokumentasjon på hva som har endret seg siden 2000 da den tilsvarende boringen ble avslått fordi den brøt med selskapets egne akseptkriterier.**

3.2 Miljørisikoanalysen (MIRA) faktorisert

Målet for Miljørettet risiko- og beredskapsanalyse (MIRA) er å utarbeide et kvantitativt uttrykk for konsekvenser ved utslipp i kombinasjon med sannsynligheten for at et utslipp vil skje. Miljørisikoanalysen (MIRA) baseres på en multiplikativ formel (se boks nedenfor). Dette innebærer at MIRA alltid vil bli lav så lenge en av faktorene nærmer seg null. Den multiplikative formelen består av fem ledd; de to første omfatter utblåsningsfrekvensen og sannsynlighetsfordelinga for sjøbunns- eller overflateutblåsing, mens de tre siste angir skadeomfanget gitt treff, tilstedeværelse og sårbarhet av en art. De tre siste leddene defineres således i grunnlaget for analysen, mens de to første er tekniske egenskaper som baserer seg på oljeselskapenes individuelle sannsynlighetsberegninger. Dersom en eller begge de to første leddene holdes kunstig lavt, og denne faktoren nærmer seg null, vil ingen naturressurser, sårbare tidsperioder eller endog boring i fjæresteinene noensinne gi noe annet en lav miljørisiko, enn så lenge man multipliserer med et svært lavt tall. Vi vil i det følgende vise at de to første faktorene i denne leteboringas MIRA er så lav at det utelukkende er derfor man konkluderer med akseptabel miljørisiko. På bakgrunn av dette stiller vi spørsmål ved MIRAs sensitivitet og relevans i å beregne miljørisiko.

Miljørisiko for VØK-bestander og strand blir beregnet ut fra følgende faktorer:

$$f[\text{skade; kategori } X] = f_0 \times p[\text{scenario } Y] \\ \times p[\text{treff; gitt scenario } Y] \\ \times p[\text{tilstedeværelse}] \\ \times p[\text{skade; kategori } X \text{ gitt scenario } Y]$$

$f[\text{skade; kategori}]$ = frekvens for skade i de fire skadekategoriene (mindre, moderat, betydelig, alvorlig)

f_0 = utblåsningsfrekvens

$p[\text{scenario } Y]$ = sannsynlighet for sjøbunns- eller overflateutblåsing

$p[\text{treff; gitt scenario } Y]$ = treffsannsynligheten (antall tilfeller hvor områder med en definert VØK/strandrute blir rammet av olje), gitt scenario Y

$p[\text{tilstedeværelse}]$ = sannsynligheten for at arten er tilstede (uttrykt ved andel av sesongen/boreperioden arten er tilstede). For strand er denne variabelen alltid lik 100 %

$p[\text{skade; kategori } X \text{ gitt scenario } Y]$ = sannsynligheten for skade (uttrykt ved restitusjonstid) i de fire skadekategoriene, gitt scenario Y

3.3 Sammenligning med Statoils letebrønn 7122/6-2 (Tornerose) i PL110

I sommer foretar Statoil en leteboring i et nærliggende område (PL110B), med den samme riggen. Det er derfor mulig å sammenligne disse to boringene på det tekniske grunnlaget. I ENIs *Miljørisikoanalyse* for PL229 er utblåsningsfrekvensen (f_0) oppgitt beregnet til $8,3 \times 10^{-5}$ pr. operasjon (DNV 2006a). I Statoils utslippssøknad for letebrønn 7122/6-2 (Tornerose), er utblåsningsfrekvensen derimot oppgitt å være $3,0 \times 10^{-4}$ pr. operasjon (Spikkerud *et al.* 2006). Statoils utblåsningsfrekvens er altså 3,6 ganger høyere enn ENIs selv om riggen og borediameteren er den samme. Utblåsningsfrekvensen er en av de tekniske faktorene i MIRA og ved å holde denne lav minskes risikoen.

Vi mistenker dessuten at sannsynligheten for en overflateutblåsning (**p[scenario Y]**) er holdt kunstig lav for ENIs leteboring (overflate, 7%; sjøbunn, 93%) og påpeker at i Statoil utslippssøknad for letebrønnen 7122/6-2 (Tornerose) er forholdet mer balansert (overflate, 25%; sjøbunn, 75%) (Spikkerud *et al.* 2006). Vi stiller derfor spørsmålsteget ved den eksakte og lave sannsynligheten for overflateutblåsning i ENIs utslippssøknad. En overflateutblåsning har langt mer omfattende skadeomfang og forårsaker derfor større utslag på akseptkriteriene. Dette fremgår også av *Miljøriskioanalyse* (DNV 2006a). Sannsynlighetsfordelingen mellom en overflate- og sjøbunnsutblåsning er en av de tekniske faktorene i MIRA og ved å holde sannsynligheten for en overflateutblåsning lav, minskes risikoen.

Dersom man multipliserer utblåsningsfrekvensen med sannsynligheten for overflateutblåsning (som gir størst skade), blir ENIs tall for de tekniske faktorene mye lavere enn Statoils:

Selskap	Utblåsningsfrekvens	Overflateutblåsning	Sannsynlighet pr operasjon
	f0	p[scenario Y]	f[skade; kategori]
ENI	$8,3 \times 10^{-5}$	0,07	0,00000581 = 6×10^{-6}
STATOIL	$3,0 \times 10^{-4}$	0,25	0,000075 = 75×10^{-6}

Det fremgår altså av vår analyse at sannsynligheten for en overflateutblåsning i følge ENIs beregning er **13 ganger lavere** enn hos Statoil per operasjon (i dette tilfellet en leteboring), gitt de samme naturressursene. Gitt et så lavt tall for de tekniske faktorene vil ingen tilstedeværelse av VØK-bestander eller strand uansett nærhet til land noensinne gi utslag i høy miljørisiko eller brudd på akseptkriteriene. Vi mener derfor at ENI har gått alt for langt i å justere miljørisikoen etter eget forgodtbefinnende. Vi hevder dessuten at dette trolig er vanlig praksis hos oljeselskapene, noe som setter store spørsmålsteget ved selve miljørisikoenalysens karakter.

Som svar på våre kommentarer opplyser SFT i utslippstillatelsen at de *”har etterspurt Enis dokumentasjon for de utslippsfrekvenser som er benyttet i analysen”* og at *”Grunnlaget for disse er tilfredsstillende dokumentert”*. I ettertid har vi fått oversendt denne dokumentasjonen og i brevet fra ENI til SFT (31.05.2006) fremgår det at når det gjelder sannsynligheten for utblåsning basert på SINTEFs blowout database er det *”forskjeller i hvordan disse dataene tolkes og benyttes”* av oljeselskapene. Vi mener at det nettopp er nedslags *”talltriksing”* som gjør det vanskelig for høringsinstansene (og SFT) å vurdere miljørisikoenalysene. NU og Bellona stiller seg svært kritisk til at SFT er fornøyd med at oljeselskapene justerer sine miljørisikoenalysen etter eget forgodtbefinnende og påpeker nok engang av vi derfor er svært skeptiske til selve miljørisikoenalysen (MIRA).

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet pålegger ENI å dokumentere sine lave utblåsningsfrekvenser og anvendelsen av SINTEFs blowout database før man eventuelt gir utslippstillatelse til leteboringen.

I det samme brevet fremgår det også at frekvensen for overflateutblåsning vanligvis er 29 % men er blitt justert ned av ENI, som opplyser at de *”har data på at 3 av 4 forsøk på å trekke riggen bort fra en brønn gitt flyt av hydrokarboner til riggen er vellykkede”*. Dette er en opplysning som ikke er dokumentert og som for øvrig er et beredskapstiltak som ENI benytter for å endre sannsynligheten for overflateutblåsning ned til 7,3 %. Beredskapstiltak (å trekke riggen bort fra brønnen i tilfelle en utblåsning) beregnes vanligvis ikke inn i miljørisikoenalysen, noe SFT påpekte overfor ENI i 2000 da de av slo ENIs søknad om leteboring på det samme feltet (SFT 19.07.00). Denne reduksjonen har

derimot store konsekvenser for den videre analysen og forklarer langt på vei hvorfor ENI opererer med en miljørisiko som er 13 ganger lavere enn Statoils leteboring på Tornerose med den samme riggen to mnd tidligere. At SFT finner ENIs begrunnelser tilfredsstillende er intet mindre enn oppsiktsvekkende.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet pålegger ENI å foreta miljørisikoanalysen uten beredskapstiltak før man eventuelt gir utslippstillatelse til leteboringen.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet ber ENI om å fremlegge dokumentasjon på beredskapstiltakets effektivitet.

NU og Bellona stiller seg svært kritisk til at oljeselskapene bare ved å skaffe tilstrekkelige geologikunnskaper (om bunnforhold, trykk og lignende) kan gjøre miljørisikoanalysen overflødig. Leteboringene på Goliat viser tydelig at det ikke i det hele tatt er de miljøressursene som er tilstede eller miljøkonsekvensene av en ulykke som blir vurdert i miljørisikoanalysen, men derimot de tekniske faktorene omkring tilstanden til riggen og boret og spesifikasjonene som oljeselskapene dikterer.

NU og Bellona krever at Miljøverndepartementet pålegger SFT og oljeselskapene å utarbeide en ny miljørisikoanalyse der man alltid tar hensyn til de tilstedeværende naturressursene, eller utarbeider klare retningslinjer for hvordan dagens miljørisikoanalyse skal utføres slik at det ikke gis rom for at oljeselskapene opererer med egne standarder etter sitt eget for godtbeholdende.

4. Oljevernberedskapen

4.1 Mekanisk oljevernberedskap

For mekanisk oljeoppsamling er bølgeførholdene i det aktuelle området avgjørende i forhold til oljevernberedskapens effektivitet. I St. meld. nr. 14 (2004- 2005) *På den sikre siden – sjøsikkerhet og oljevernberedskap* heter det blant annet:

”Erfaring fra en rekke oljeutslipp internasjonalt, viser at det bare i unntakstilfeller har vært mulig å ta opp mer enn 10 til 15 prosent av oljeutslippet ved kilden. Noe vil kunne tas opp langs drivbanen, resten fordamper, blandes ned i vannmassene, synker eller strander. Erfaring har også vist at akutt oljeforurensning på sjø nær land vil medføre olje på strendene.”

I tillegg til de begrensninger oljevernberedskapen har i forhold til å begrense miljøskadene ved et oljeutslipp, er det særskilt grunn for bekymring rundt oljevernutstyrets utilstrekkelighet i spesielt sårbare havområder. Oljevernberedskapen fungerer dårlig over 2,5 meter, og den fungerer ikke i bølger over 3,5 meter (St. meld. nr. 14 2004- 2005). Bølgestatistikk fra Meteorologisk Institutt for Barentshavet Syd vinteren 2005 viser at beredskapen kun fungerer én av to dager i vinterhalvåret (Meteorologisk Institutt 2006). Om effektivitetsbeskrivelsen av oljevern i nord sier SFT i grunnlaget til Forvaltningsplanen (SINTEF 2003):

”All erfaring fra akutt forurensing i arktiske strøk tilsier at beredskap ikke kan sikre tilstrekkelig mot skader på miljø og næringsressurser. Gitt de sannsynlighetene som er beregnet i underlagsrapportene for ULB, bør det grundig vurderes om det er ønskelig å utsette Norges mest verdifulle havområde for en slik sannsynlighet for skade ” (SFT 01.10.03: 7-8).

NU og Bellona ønsker også å vise til oljevernberedskapsøvelsen Barents Rescue som ble avholdt i Finnmark i september i fjor. Øvelsen viste at beredskapen fungerte langt fra optimalt da lensene sviktet under operasjonen. I evalueringen av prosjektet pekes det også på utfordringer i forhold til samkjøring og koordinering av beredskapsgruppen (Barents Euro-Artic Region 2005). Goliatfeltet ligger i et område med verdifulle bestander av sjøfugl og fisk (særlig lodde), og er definert som svært sårbart i den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten (St. meld. nr. 8, 2005-2006). Ved en større oljeulykke vil det med dagens beredskapssituasjon være umulig å unngå irreversible konsekvenser for naturverdiene i området. NU og Bellona får medhold fra SFT i at beredskapsarbeidet står overfor utfordringer i forhold til de naturgitte forhold i Barentshavet. SFT erkjenner at de biologiske verdiene i det aktuelle området er omfattende. Faginstansen er også enig i Direktoratet for Naturforvaltning sin påstand om at effektene av nedbryting av olje og biologiske effekter av oljesøl har større omfang enn tidligere antatt. Vi stiller oss derfor undrende til at vårt krav om at leteboringen må avventes inntil beredskapssituasjonen er forbedret avvises av SFT.

4.2 Nærhet til kysten

De omsøkte leieboringene på PL229 skal ifølge ENI foregå svært nært Finnmarkskysten, der boreoperasjonene er lokalisert 48 km og 52 km unna Sørøya i Hammerfest kommune (DNV 2006b). Statens Forurensningstilsyn har selv advart mot oljeaktivitet innenfor et 72 km belte langs Finnmarkskysten, da det ble regnet for å være for kystnært for en tilstrekkelig oljevernberedskapsaksjon da man gjorde miljøfaglige vurderinger av området Finnmark-Vest i 1997 (SFT 26.09.96).

4.3 Ising og mørkeforhold

I St. meld. nr. 14 (2004- 2005) *På den sikre siden – sjøsikkerhet og oljevernberedskap* ble ising og mørketid identifisert som noen av de største barrierene for at oljevernet i Barentshavet kunne være like effektivt som på resten av norsk sokkel. NU og Bellona mener at beredskapen i Barentshavet ikke vil være minst like god som på resten av norsk sokkel, hvilket gjentatte ganger har blitt fremhevet som et krav til oljeleting i Barentshavet. SFT erkjenner også bølger og ising som betydelige utfordringer for en tilstrekkelig oljevernberedskap på Goliat (SFT 05.07.06: 17). ENI mottar kun krav om at virksomheten må tilpasses dersom ising tilsier at beredskapstiltak ikke kan iverksettes (SFT 05.07.06: 17). NU og Bellona finner det svært bekymringsverdig at SFT overlater det til ENI å vurdere når beredskapskrav ikke kan iverksettes og boreoperasjon eventuelt må stoppes. Dette er en oppgave som etter vår mening ikke bør være overlatt til oljeselskapene som har økonomisk interesse av å opprettholde leteaktiviteten. Samtidig er det et tydelig signal fra SFTs side om at beredskapssituasjonen i Barentshavet ikke er tilstrekkelig for boreoperasjoner i årstider der ising kan forekomme.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avslår ENIs søknad om utslippstillatelse da oljevernberedskapen ikke kan sies å være tilstrekkelig.

5. Konklusjon

NU og Bellona forventer at Miljøverndepartementet gir vedtaket oppsettende virkning på grunn av klagens alvorlige karakter, særlig vedrørende mistanke om "talltriksing", leteboringens nærhet til land og klagens prinsipielle karakter.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avslår ENIs søknad om utslippstillatelse

- da den ikke er i tråd med kravet om null utslipp til sjø.
- da den ikke er i tråd med forutsetningene for letevirksomhet i ULB.
- inntil det kan garanteres at riggen har fysisk doble barrierer.
- til det er gjort kjemikalietester som er tilpasset forholdene i Barentshavet.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet avkrever SFT og ENI dokumentasjon på hva som har endret seg siden 2000 da en tilsvarende boring ble avslått fordi den brøt med selskapets egne akseptkriterier.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet pålegger ENI å dokumentere sine lave utblåsningsfrekvenser og anvendelsen av SINTEFs blowout database før man eventuelt gir utslippstillatelse til leteboringen.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet pålegger ENI å foreta miljørisikoanalysen uten beredskapstiltak før man eventuelt gir utslippstillatelse til leteboringen.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet ber ENI om å fremlegge dokumentasjon på beredskapstiltakets effektivitet.

NU og Bellona krever at Miljøverndepartementet pålegger SFT og oljeselskapene å utarbeide en ny miljørisikoanalyse der man alltid tar hensyn til de tilstedeværende naturressursene, eller utarbeider klare retningslinjer for hvordan dagens miljørisikoanalyse skal utføres slik at det ikke gis rom for at oljeselskapene opererer med egne standarder etter sitt eget forgodtbefinnende.

NU og Bellona ber om at Miljøverndepartementet omgjør SFTs vedtak og avslår ENIs søknad om utslippstillatelse da oljevernberedskapen ikke kan sies å være tilstrekkelig

Referanser

DNV (Aspholm *et al.*) 2006a *Miljørisikoanalyse for boring av brønn 7122/7-4 (West) og 7122/7-5 (South)*. Rapport Nr. 2006-0308 Revisjon Nr. 01, Det Norske Veritas, Teknisk rapport for ENI Norge AS

DNV (Skeie) 2006b *Miljørettet beredskapsanalyse PL 229 borekampanje 2006-2007*. Rapport Nr. 2006-0313 Revisjon Nr. 01, Det Norske Veritas, Teknisk rapport for ENI Norge AS

ENI Norge 2006, *Søknad om utslippstillatelse for utvinningstillatelse 229, Blokk 7122/7, Brønn 7122/7-4 og 7122/7-5*

ENI Norge (31.05.06) *Kommentarer til forespørsel om utdypende informasjon fra SFT knyttet til søknad om utslippstillatelse for 7122/7-4 og 7122/7-5*. (Memo fra ENI Norge til SFT).

HI og NP (2003) *Miljø- og ressursbeskrivelse av området Lofoten – Barentshavet*. Havforskningsinstituttet og Norsk polarinstitutt. Fisken og havet, nummer 6 -2000. Elektronisk kilde: http://odin.dep.no/oed/norsk/p30006318/olje_gass/026031-990022/dok-bn.html

Meteorologiske Institutt (2006). Notat til Bellona om bølgehøyden i Barentshavet i 2005. Utarbeidet av Klimadivisjonen (GAD/KAI).

NP (01.10.03) *Uttalelse til "Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet" (ULB)*

OED (2003) *Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i Lofoten og Barentshavet (ULB)*

SFT (19.07.00) *Leteboring i Barentshavet, SFTs krav til beredskap mot akutt forurensning*

SFT (01.10.03) *Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet (ULB). SFTs kommentarer til utredningen.*

SFT (05.07.06), *Boring av letebrønner 7122/7-4 og 7122/7-5 i utvinningstillatelse 229 Goliat*

SFT, NP og DN (26.09.96) *Barentshavprosjektet, koordinert anbefaling fra DN, NP og SFT*

SINTEF (2003) *Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet*. Temastudie 7-d: Oljevern

Spikkerud *et al.* 2006 *Miljørisikoanalyse for boring av brønn 7122/6-2 – Tornerose*. Rapport Nr. 2006-0506 Revisjon Nr. 02, Det Norske Veritas, Teknisk rapport for Statoil ASA

St. meld. nr. 40 (1988-89) *Åpning av Barentshavet syd for letevirksomhet*

St. meld. nr. 38 (2003-2004) *Om petroleumsvirksomheten*

St meld. nr. 14 (2004-2005) *På den sikre siden, sjøsikkerhet og oljevernberedskap*

St. meld. nr. 8 (2004-2005) *Om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)*

The Barents Euro-Artic Region 2005, *Final Exercise Report Exercise Barents Rescue 2005*

Oslo, 14.08.06

For Bellona

For Natur og Ungdom

Maria Fossheim
Fagmedarbeider, miljø i nordområdene

Elisabeth Sæther
Fagmedarbeider, olje

BELLONA
www.bellona.no

